

Twee mannen

In Jozua 2 wordt ons verteld hoe twee mannen die door Jozua uitgezonden zijn om het land te verspieden, door de hoer Rachab verborgen worden op het dak van haar huis onder vlasstengels, die daar te drogen liggen.

In Jozua 2:1 wordt gesproken van ‘shenajim anashim’, twee mannen. Maar in vers 4 wordt gesproken over ‘shenee haänashim’, de twee mannen. Dat hier het lidwoord ‘de’ erbij staat zal zijn omdat er in vers 1 al melding gemaakt werd van deze mannen, waarbij het in vers 4 over dezelfde mannen gaat.

Wat echt wel opmerkelijk is dat het telwoord ‘shenajim’, ‘twee’, in vers 4 vervangen is door ‘shenee’, dat ook ‘de betekenis van ‘twee’ heeft (of beter ‘twee van’, maar in een vertaling weergegeven wordt met ‘twee’).

De Masoreten geven hierbij aan dat de uitdrukking ‘shenajim anashim’ slechts op 2 plaatsen voorkomt in Tenach, namelijk Jozua 2:1 en 1 Koningen 21:10.

Zij geven aan dat de uitdrukking ‘shenee haänashim’ op 4 plaatsen voorkomt: Jozua 2:4 en 23, Deuteronomium 19:7 en 1 Koningen 21:13.

In 1 Koningen gaat het over twee getuigen die tegenover Naboth een onterecht getuigenis afleggen.

Door deze verwijzingen van de Masoreten zouden wij kunnen vermoeden dat ook de twee getuigen in Jozua een onbetrouwbaar getuigenis afleggen. Maar het tegendeel is waar. En mijns inziens is dit ook na te gaan aan de Hebreeuwse tekst bij nauwkeurige bestudering. In 1 Koningen 21 staat er namelijk tussen de woorden ‘shenajim’ en ‘anashim’ geen verbindend streepje, een maqqef. In Jozua 2:1 juist wel. Dit betekent dat het getuigenis van de twee mannen in Jozua volledig eensluidend is, maar het getuigenis van de twee mannen in 1 Koningen verschillend.

Zo kan een kleine nuance een groot verschil maken, die bij oppervlakkige lezing niet opvalt.

Lukas A. de Groot.

Mei 2026